

Patryk Ołdziejewski

(HashTak) Witkacy – dialog człowieka z literaturą

Magdalena Dąbrowska, Kamila Wróbel-Malec, Patryk Ołdziejewski, Dawid Malec – kadr z premiery spektaklu *(HashTak) Witkacy*

fot. Ewa Krajewska, Teatr Dramatyczny im. A. Węgierki w Białymstoku

Literatura w teatrze

Moje pierwsze skojarzenie z teatrem to dialog. Jeśli myślę dialog to pojawiają mi się w głowie różne formy przekazu. Teatr to miejsce, gdzie splatają się najdziwniejsze dziedziny sztuki, które po złączeniu tworzą dzieło nazywane spektaklem. W procesie tworzenia przeszkujemy i opieramy się m.in. na dziełach związanych z plastyką, muzyką, tańcem, filmem, czy literaturą. Ta ostatnia dzie-

dzina, moim zdaniem, należy do tych bardziej znaczących.

Kiedy wziąłem na warsztat *Narkotyki*, poczułem pewien rodzaj porozumienia z *Witkacym* – autorem tego dzieła. Wybrałem temat uzależnień, bo to bardzo aktualna sprawa – każdy ma potrzebę zatrącania siebie. Tak jak *Witkacy*, nie chcę być dla nikogo terapeutą. Stworzenie scenariusza, który najpierw miał być formą słuchowiska z piosenkami, a następnie spektaklem, było trudnym zadaniem,

Zaznaczyć muszę, że »dzielko« niniejsze będzie nosić charakter wysoce osobisty, a więc niejako pośmiertny. W każdym razie będzie tu podana w sposób przystępny część prawdy o mnie i to prawdy bezpośrednio dla ogółu pożytecznej
S. I. Witkiewicz

a jednocześnie w pełni uświadomiło mi istnienie nierozzerwalnego związku literatury z teatrem. Dzieło literackie stanowiło w tym przypadku fundament do zbudowania relacji między czytelnikiem dzieł Witkacego, mną jako twórcą, słuchaczem i widzem.

Czytelnik = Twórca = Słuchacz = Widz

To równanie matematyczne jest moją główną inspiracją w pracy. Jeśli próbuję być twórcą teatru i zależy mi na jasnym przekazie, nie mogę wyróżniać nikogo. Jeśli odnalazłem w dziele Witkacego coś, co poruszyło mnie do tego stopnia, że wyrosła we mnie silna potrzeba porozmawiania z innymi to nie mogę myśleć tylko o sobie na dalszych etapach tworzenia. Już na początku drogi – przy okazji budowania wstępnego scenariusza – musiałem odrzucić „ja”, po to, aby zacząć myśleć „my”. Jeśli mówię o problemie społecznym, to chcę być członkiem tego społeczeństwa – myślącym, próbującym, błądzącym czy poszukującym rozwiązań.

Przygotowując materiał na płytę, będącą częścią składową projektu (*HashTak*) *Witkacy*, miałem świadomość, że słuchacz

musi dostać krótką formę do rozważań. Musiałem także brać pod uwagę, że widz, który przyjdzie na spektakl o tym samym tytule, nie słuchał płyty, powinien więc otrzymać formę jasną i zrozumiałą.

Nie mogłem udziwniać Witkacego. Już i tak przez wielu uważany jest za „nieźle pokręconego twórcę”. W takim razie możemy głośno zapytać gdzie więc jest ten znak równości? Jako czytelnik potrzebuję utożsamić się z autorem. Słuchacz, czy widz wyraża chęć zjednoczenia się z twórcą dzieła. To wszystko dzięki dialogowi, jaki powstaje między wyznaczonymi płaszczyznami. Jeśli każdy element mojego równania będzie się ze sobą komunikował na równym poziomie, wtedy będziemy mogli powiedzieć o czymś ważnym.

Nie być obojętnym

Dialog w teatrze wynika z chęci poznania odbiorcy z nadawcą. Chodzi tu o duchowe spotkanie – to jest sedno sprawy. Dialog w teatrze może powstać bez wypowiedzenia ani jednego słowa. Twórca spotyka się w wymiarze duchowym z widzem i tam powstaje przestrzeń do rozmowy.

Na dokładkę

Cały ten wywód jest po to, abyśmy mieli świadomość, że teatr to miejsce spotkań, w których szara rzeczywistość może stać się wyolbrzymiona i „wykręcona” lub jeszcze bardziej szara. Chcę zwrócić uwagę, że literatura otwiera drogę do dialogu z samym sobą, z naturą, z drugim człowiekiem, i co najważniejsze – z wszystkim co nas otacza. Tak jak twórca teatru nie przejdzie obojętnie obok literatury, tak człowiek nie może przejść obojętnie obok drugiego człowieka.

„I have spoken – reszta należy do Was”.

Projekt (*HashTak*) *Witkacy* został zrealizowany dzięki Stypendium Artystycznemu Prezydenta Miasta Białegostoku dla Młodych Twórców. Dofinansowanie obejmowało nagranie płyty i przygotowanie spektaklu, opartego na książce S. I. Witkiewicza *Narkotyki*. Premiera odbyła się 26.10.2019 roku w Teatrze Dramatycznym im. Aleksandra Węgierki w Białymstoku. Projekt współtworzyli: Magdalena Dąbrowska, Kamila Wróbel-Malec, Dawid Malec, Patryk Ołdziejewski.

PATRYK OŁDZIEJEWSKI

– pochodzi z Obornik Śląskich, życiowo, zawodowo i uczuciowo związany z Białymstokiem. W stolicy Podlasia pracuje i spełnia się jako aktor Teatru Dramatycznego im. Aleksandra Węgierki. Oprócz

tego, podejmuje próby szeroko pojętego muzykowania. Uwielbia poznawać i obserwować ludzi, kocha podróże, a przede wszystkim lubi dobrze zjeść.

foto: Ewa Krajewska, Teatr Dramatyczny im. A. Węgierki w Białymstoku